

STORTINGET

Innst. 343 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
frå finanskomiteen

Prop. 72 LS (2018–2019)

Innstilling frå finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om forordning om endring av statistikkforordningen

Til Stortinget

Samandrag

Innledning

Departementet ber i proposisjonen om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk) og protokoll 30 (om særlige bestemmelser om organiseringen av samarbeidet innen statistikk) ved å innlemme forordning (EU) 2015/759 av 26. april 2015 om endring av forordning (EF) 223/2009 om europeisk statistikk. EØS-komiteens beslutning og forordningen i norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning

Innledning

EØS-komiteen besluttet 29. mars 2019 å endre EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk) og protokoll 30 (om særlige bestemmelser om organiseringen av samarbeidet innen statistikk) ved å innlemme forordning (EU) 2015/759 av 29. april 2015 om endring av forordning (EF) 223/2009 om europeisk statistikk. Forordning (EU) 2015/759 betegnes i det følgende som endringsforordningen.

Gjennomføringen av endringsforordningen i norsk rett vil kreve endring av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om of-

fisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven). Gjennomføringen vil også kreve visse økonomiske konsekvenser. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd. Forslaget i proposisjonen til ny statistikklov er i samsvar med forordningen.

EØS-komiteens beslutning og forordningen i norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Nærmere om endringsforordningen

Generelt, nærmere om leders uavhengighet og Statistisk sentralbyrås ansvar for gjennomføring av Retningslinjer for europeisk statistikk er omtalt i proposisjonens kapittel 8.2.

Statistisk sentralbyrås ledelse og uavhengighet i forslag til ny statistikklov er nærmere omtalt i proposisjonens kapittel 7.3.

Statistisk sentralbyrås ansvar for samordning og kvalitet er nærmere omtalt i kapitlene 3.3 og 3.4 i proposisjonen.

Forholdet til norsk rett

Statistikklovutvalget ble blant annet bedt om å vurdere om dagens lov tilfredsstillende oppfyller kravene i det europeiske regelverket.

Utvalgets innstilling følges opp gjennom departementets forslag til ny statistikklov. Forslag til ny lov vil legge til rette for den tekniske gjennomføringen av endringsforordningen i forskrift gitt med hjemmel i statistikkloven.

Konsekvenser av forslaget

Statistisk sentralbyrå skal etter forslaget til ny lov ha ansvar for å samordne Norges totale bidrag til europeisk

statistikk. Byrået skal blant annet påse at statistikk som rapporteres til Eurostat, utvikles, utarbeides og formidles i samsvar med Retningslinjer for europeisk statistikk. Det skal utarbeides en årlig rapport til Eurostat om dette arbeidet.

Bedre samordning av statistikksystemet vil bidra til kostnadseffektiv statistikkproduksjon blant annet gjennom klarere ansvarsfordeling og mindre dobbeltarbeid. Gevinstene er vanskelige å tallfeste. Samtidig kan høyere krav til kvalitet og kvalitetsoppfølging gi økt ressursbruk, særlig for Statistisk sentralbyrå. Byråets ressursbehov for å kunne følge opp andre myndigheter som rapporterer statistikk til Eurostat, vil variere over tid og avhenge av hvor mange myndigheter dette gjelder. Med utgangspunkt i dagens situasjon er det antatt at arbeidet med kvalitetsgjennomganger, evalueringer og rapportering av den statistikkproduksjonen som gjøres utenfor byrået og som inngår i det europeiske statistikksystemet, vil kreve om lag to årsverk i Statistisk sentralbyrå. De samlede økonomiske konsekvensene av forslag til ny lov om offisiell statistikk vil kunne bli noe større, jf. nærmere omtale i kapittel 9 i proposisjonen.

Endringsforordningen innebærer at styringsdialogen mellom departementet og Statistisk sentralbyrå og den interne organiseringen i byrået må tilpasses kravene i forordningen.

Departementets vurderinger

Det norske statistikksystemet er i stor grad integrert i EUs statistikkssystem, og det er viktig å utvikle EØS-avtalen i tråd med utviklingen i EUs regelverk. Endringsforordningen vil være et positivt bidrag til å presisere statistikkmyndighetenes faglige uavhengighet og vil kunne bidra til å styrke kvaliteten på europeisk og norsk offisiell statistikk.

Gjennomføring av EØS-komiteens beslutning i norsk rett vil kreve lovendringer og medføre visse økonomiske konsekvenser. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

I henhold til EØS-avtalen artikkel 93 nr. 2 skal beslutninger i EØS-komiteen treffes ved enighet mellom EU på den ene siden og EØS/EFTA-statene, som opptrer samstemt, på den andre. Det følger av artikkel 103 nr. 1 at i de tilfeller det er tatt konstitusjonelt forbehold, blir beslutningen først bindende for Norge etter at man har meddelt de andre partene at de forfatningsmessige kravene er oppfylt, det vil si at Stortinget har gitt sitt samtykke.

Departementet tilrår innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2015/759 om endring av forordning (EF) 223/2009 om europeisk statistikk.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Åsunn Lyngedal og Rigmor Aasrud, frå Høgre, Elin Rodum Agdestein, leiaren Henrik Asheim, Mudassar Kapur, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, frå Framstegspartiet, Sivert Bjørnstad, Bård Hoksrud og Jan Steinar Engeli Johansen, frå Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, frå Sosialistisk Venstreparti, Solveig Skaugvoll Foss, frå Venstre, Abid Q. Raja, frå Kristeleg Folkeparti, Tore Storehaug, frå Miljøpartiet Dei Grøne, Une Bastholm, og frå Raudt, Bjørnar Moxnes, viser til at denne innstillinga berre gjeld samtykke til godkjenning av EØS-komiteen si avgjerd om forordning om endring av statistikkforordninga. Forslag til ny statistikklov i Prop. 72 LS (2018–2019) blir behandla i Innst. 342 L (2018–2019).

Komiteen viser til Prop. 72 LS (2018–2019) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om forordning om endring av statistikkforordningen (S-delen).

Komiteen har lagd fram innstillingsutkastet for utanriks- og forsvarskomiteen, som i brev av 3. juni 2019 opplyste at den sluttar seg til finanskomiteen sitt utkast til innstilling, og har ingen ytterlegare merknader.

Komiteen viser til at det norske statistikksystemet i stor grad alt er integrert i EU sitt statistikkssystem. Endringsforordninga har som hensikt å bidra til å styrke prinsippet om nasjonale statistikkbyrå sin faglege uavhengighet og kan bidra til å styrke kvaliteten på europeisk og norsk statistikk. Komiteen støttar innlemming av statistikkforordninga i EØS-avtalen.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet er kritiske til at regjeringa føreslår å innlemme endå ei EU-forordning som inneber auka byråkrati, i dette tilfellet stipulert til minst 7–9 årsverk. Desse medlemene meiner at regjeringa ikkje maktar omsetje målet om redusert byråkrati til praktisk politikk, og at målet om å redusere byråkratiet i sak etter sak ser ut til å tape for andre omsyn.

Desse medlemene peiker elles på at god, nøytral og korrekt statistikk er heilt naudsynt for at eit moderne samfunn skal fungere. Å ha nasjonal kontroll over statistikkproduksjonen er såleis svært viktig. Sameleis er det essensielt at ein kan samarbeide med andre land, m.a. for å kunne produsere statistikk som kan samanliknast. Desse medlemene opplever at dagens samarbeid med m.a. europeiske land fungerer godt. Desse medlemene har vanskar med å skjønne at det å påleg-

gje Statistisk sentralbyrå (SSB) omfattande rapporteringsoppgåver andsynes EU sine statistikkstyresmakter er i Noreg si interesse. Samstundes vil det vere i Noreg si interesse å kunne halde fram statistikksamarbeidet med europeiske land på relevante område.

Desse medlemene har etter ei heilskapsvurdering kome fram til at Senterpartiet kan støtte innlemminga av statistikkforordninga i EØS-avtalen, ut frå ei vurdering om at dette er betre enn å late vere, slik saka står no. Samstundes ynskjer desse medlemene å streke under at ein ikkje opplever at regjeringa har gjort gode avvegingar, t.d. relatert til byråkrati og rapporteringskrav, og at ein burde kunne få til meir omfattande EØS-tilpassingar. Desse medlemene meiner at Noreg på lengre sikt må arbeide for å få eit anna og meir målretta samarbeid med EU sine statistikkstyresmakter, som m.a. ikkje inneber unødvendig byråkrati.

Desse medlemene fremjar på denne bakgrunnen følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa gå gjennom Noreg sitt samarbeid med EU på statistikkområdet og føreslå byråkratireducerande tiltak innanfor dagens regelverk.»

«Stortinget ber regjeringa gå gjennom Noreg sitt samarbeid med EU på statistikkområdet og føreslå endringar i dagens regelverk, herunder avtalar med EU, for å redusere byråkrati.»

Desse medlemene viser elles til eigne merknader i Innst. 342 L (2018–2019), som tek føre seg lovdelen av Prop. 72 LS (2018–2019).

Forslag frå mindretal

Forslag frå Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa gå gjennom Noreg sitt samarbeid med EU på statistikkområdet og føreslå byråkratireducerande tiltak innanfor dagens regelverk.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa gå gjennom Noreg sitt samarbeid med EU på statistikkområdet og føreslå endringar i dagens regelverk, herunder avtalar med EU, for å redusere byråkrati.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen vert fremma av ein samla komité.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere følgjande

v e d t a k :

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteen si avgjerd nr. 98/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk) og protokoll 30 om særlege bestemmingar om organiseringa av samarbeidet innan statistikk.

Oslo, i finanskomiteen, den 4. juni 2019

Henrik Asheim

leiar

Ingrid Heggø

ordførar

